

# A MEOSZ

## ETIKAI SZABÁLYZATA

### I. Célkitűzések, bevezetés

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége és tagegyesületei az országban élő mozgássérült személyek érdekeinek érvényesítése, jogaik elismertetése és védelme, életminőségük javítása és számukra az önálló életvitelt biztosító egyenlő esélyek elérése érdekében végzik tevékenységüket. Ennek a mozgalmi munkának a végzése során igény merült fel azoknak az erkölcsi (etikai) szabályoknak a meghatározására, melynek betartása a Szövetségben tevékenységet végző, választott vagy munkaviszonyban foglalkoztatott személynek kötelező, (továbbiakban tisztségviselő), és a tagegyesületek vezető szervei döntéshozatala során kötelezően figyelembe veendő.

A Szabályzat a mozgáskorlátozott emberek mozgalmának, az etikai normáit tartalmazza.

Ennek a szabályzatnak az a célja, hogy a társadalom életében meglévő általános erkölcsi szabályok mellett meghatározza azokat az etikai szabályokat, melyek a társadalom tagjai körében jelentősen befolyásolják, befolyásolhatják mozgalom elismertségét, eredményességét. Ezek betartása a vezető testületek és tisztségviselők, munkatársak, társadalmi munkát végzők számára kötelező érvényű.

A Szövetségünk az Etikai Kódexét első ízben **26/1999. Kgy. (05.29.) számú elnökségi határozat** alapján fogadták el 1999-ben. Az azóta bekövetkezett szakmai, jogi és társadalmi változások szükségessé tették az átdolgozását, és egy teljes, a mozgássérültek mozgalmát átfogó szabályzat kidolgozását.

Az Etikai Szabályzat az 1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv (ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata), az Emberi Jogok Európai Egyezményén, az 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről- ENSZ CRPD, a 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról, a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről szóló jogforráson, a MEOSZ Alapszabályán és a működésünk során kialakult szakmai módszereken alapul.

### II. Alapelvek

Természetes, hogy az általános állampolgári kötelességek mindenkire, minden munkavégzésre érvényesek. A szervezetben végzett tevékenységnek vannak azonban ezen túlmenő sajátos etikai követelményei.

A mozgalom képviselőinek kötelességei vannak a választóikkal, megbízóikkal, egymással, a más fogyatékossggal élő embereket képviselő mozgalmak, szervezetek képviselőivel, valamint a társdalommal szemben.

E kötelezettségek teljesítése érdekében a szervezet képviselőinek meghatározott jogai is vannak, amelyeket hatékony munkájuk érdekében tiszteletben kell tartani. A szervezet dolgozói emberi méltóságának, személyiségi és munkához való és kapcsolódó jogainak védelme a munkatársak, a szervezet vezető testületeinek és tisztviselőinek feladata.

A MEOSz Etikai Szabályzatának érvénye kiterjed a tagszervezetek és a Központ minden tisztségviselőjére és fizetett alkalmazottjára, önkéntesére és mindazokra, akik a MEOSz keretei között mozgalmi munkát végeznek.

A mozgalomban tilos mindennemű hátrányos megkülönböztetés (negatív diszkrimináció). Minden ember értékét és méltóságát egyenlőnek kell tartani tekintet nélkül származására, társadalmi helyzetére, nemére, korára, meggyőződésére, egyesületi tagságára, bármilyen máságára, képességei korlátozottságának fajtájára és mértékére, vagy társadalmi hozzájárulásának ebből következő mértékére.

A mozgáskorlátozottak egyesületeinek elsődleges célja, hogy a hazánkban élő mozgássérült embereknek segítséget nyújtson az elérhető legjobb életminőség lehető legnagyobb mértékben önrendelkezéssel alapuló megvalósításához. Tehát az érintettekkel teljes együttműködésben, igényeik maximális tiszteletbentartásával kell érdekekben eljárni. Az ügyfeleknek teljes körű tájékoztatást kell nyújtani, hogy érdekeiknek megfelelő elhatározásra juthassanak.

A mozgáskorlátozottak egyesületeinek elsődleges célja, hogy a hazánkban élő mozgássérült embereknek segítséget nyújtson az elérhető legjobb életminőség lehető legnagyobb mértékben önrendelkezéssel alapuló megvalósításához. Tehát az érintettekkel teljes együttműködésben, igényeik maximális tiszteletbentartásával kell érdekekben eljárni. Az ügyfeleknek teljes körű tájékoztatást kell nyújtani, hogy érdekeiknek megfelelő elhatározásra juthassanak.

A mozgalmi munkában a segítségnyújtás a döntő, nem az ellenőrzés. Alapos ok nélkül az ügyfél jóhiszeműségét nem szabad kétségbe vonni. Az együttműködés kölcsönös bizalmon kell, hogy alapuljon. Ez a feladat és a szervezet ennek csupán eszköze. Ezért tartanak fenn az egyesületek sokféle szolgáltatást. Ha ezekért ellenszolgáltatást kérnek, annak célja nem lehet nyereség képzése, hanem csak a folyamatosan végzett munka költségeinek megtérítése.

A mozgalom munkásainak kötelessége a fenti célok feddhetetlen és szakértelemmel történő szolgálata. Fel kell ismerniük illetékességük határait és nem szabad olyan munkát elvállalniuk, amelyhez nem értenek. Törekedniük kell szakmai ismereteik gyarapítására, hogy minél szélesebb területen tudják sorstársaik érdekeit hozzáér-

téssel szolgálni. Az egyesületek és szövetségük feladata az ehhez szükséges erkölcsi és anyagi támogatás lehetőség szerinti megadása. A munkavégző minden körülmények között felelős az általa végzett munka színvonaláért.

1. Vannak a gyakorlat során elsajátítható ismeretek és készségek, de van több olyan (esetleg államilag is elismert) képesítés, amelynek megléte szükséges, illetve hasznos lehet bizonyos tisztségek, munkakörök, feladatok ellátásában. Az egyes felelős tisztségek betöltéséhez okvetlenül szükséges képezéseket meg kell határozni és a gyakorlatban követelményként alkalmazni. A képzettséget, a tudás magasabb szintjét mindenkinek el kell ismernie munkavégzése során.
2. A mozgalom munkásainak kötelessége, hogy a hatalmon lévők és a nagyközönség tudomására hozzák az általuk képviseltek szükségleteit, hogy a társadalmi berendezkedés mely elemei okozzák hátrányos helyzetüket, illetve milyen változtatások szükségesek a mozgássérült emberek életminőségének javításához. Ezt gerincesen, erkölcsi bátorsággal, egyéni érdekeik háttérbe szorításával kell a mozgalom munkatársainak elvégezni.
3. A rátermettség alapján kiválasztottakat ilyen vonatkozásban is megfelelő felkészítésben kell részesíteni és az ilyen munkát végzőknek a felkészülést kötelességüknek kell tartani. A tagság képviselői beszámolóval tartoznak az őket képvisellel megbízó testületeknek és vezetőknek.
4. A nyilvánosság előtt szereplőnek mindig egyértelművé kell tennie, hogy saját vagy valamely kollektíva álláspontját képviseli-e. Eközben meg kell fontolnia, hogy meddig terjed a nyilatkozattételi jogosultsága a szabályzatok, vagy ezek hiányában önkontrollja szerint. A nyilvánosság elé csak a közösen kialakított és elfogadott szervezeti álláspont, vélemény kerülhet, és a többségi álláspont kialakítása után szervezete képviselében csak azt nyilatkozhatja. Amennyiben azzal nem ért egyet, akkor lehetősége van magánemberként nyilatkozni azzal a kikötéssel, hogy magánvéleményét hangoztatja, és a nyilatkozat felhasználása során a szervezetben betöltött tisztségére nem hivatkozhatnak.
5. A mozgalomban dolgozó személyek nem vehetnek részt törvényellenes, a szabályzatokba ütköző tevékenységben, illetve sem nyíltan sem burkoltan nem támogathatnak, sőt kötelességük ezek leleplezése a megfelelő vezető vagy testület előtt.

### **III. Gyakorlati etikai szabályok**

1. A Mozgáskorlátozottak Egyesületei Országos Szövetségének, illetve tagszervezeteinek csak az lehet tisztségviselője, vagy alkalmazottja, aki
  - a) büntetlen előéletű, feddhetetlen és nem áll bűnvádi eljárás alatt, erre vonatkozó nyilatkozatot ír alá, illetve hatósági bizonyítványt szerez be.
  - b) nem kábítószer, vagy alkoholfüggő, feladatot csak arra alkalmas állapotban vállal.

Az említett személyektől elvárható, hogy

- c) minden körülmények között igazmondó, őszinte és törvénytisztelő,
- d) a Szövetség és a tagegyesületek alapszabályát és egyéb szabályzatait ismerő és betartó,
- e) önzetlen, a közösség érdekeit messzemenően előnyben részesítő emberek legyenek.

A szervezetben mozgalomban dolgozó többi munkatárssal fenntartott kapcsolatot a bizalom, tisztelet és szolidaritás kell hogy meghatározza.

2. a) A szervezet munkájában résztvevők kötelesek a többi szervezet és azok munkatársainak jó hírneve, becsülete felett őrködni.  
b) A kritikai észrevételeket belső ügyként kell kezelni, ami nem tartozik külső személyekre és a médiára.  
c) Az észlelt hibák kijavításában lehetőség szerint segítséget kell nyújtani, első fokon azok őszinte feltárásával az érintettek előtt. Az érintett félnek viszont jóhiszemű segítségnyújtásként kell fogadnia a bírálatot.  
d) Törekedni kell a jó együttműködésre, mert a mozgalomban az alapvető érték.  
e) Hasznos információ és szakértelem eltitkolása kárt okozó magatartás, ezért kerülendő. Különösen fontos a kezdők gyors beilleszkedésének előmozdítása.
3. Az összeférhetetlenséget a kezdeményezésekben, feladatvállalásban, határozathozatalban nem szabad megtűrni. Közeli hozzátartozók nem állhatnak alá-fölé rendeltségi kapcsolatban. Sem alkalmazottként, sem önkéntes munkásként.  
a.) Saját egyesületének, vállalkozásának javára, támogatására, megbízására hozott döntésben nem vehet részt egyetlen tisztségviselő, vezető vagy mozgalmi munkás sem. Fokozottan érvényes ez gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatban. Ki kell küszöbölni és el kell kerülni minden olyan befolyásoló tényezőt, amely az ügyek intézésében és a döntések meghozatalában a tárgyilagos megítélést gátolja.  
b) Barát, családtag, rokon vagy közvetlen munkatárs anyagi vonzattal járó ügyeit nem helyes (nem szabad) intézni.
4. Fokozottan érvényesek ezek a követelmények a vezető állást, vagy tisztséget betöltőkkel szemben, illetve azokban a helyzetekben és időszakokban, amikor valaki a szövetség, vagy valamely tagszervezete által fizetett munkát végez, ezek képviselőjében jár el.
5. A Szövetség erkölcsisége megköveteli, hogy az igazság és a jogosság keretei között a tisztségviselők és alkalmazottak mindenkor a mozgáskorlátozottak kollektív érdekeit részesítsék előnyben eljárásukban, de szolidárisak legyenek minden képességeiben korlátozott, bármely módon sérült vagy hátrányos helyzetű személlyel, csoporttal, és lehetőség szerint velük együttműködve figyelemmel legyenek ezek érdekeire is.
6. A fenti magatartási normák vonatkozásában a magasabb beosztásúaknak, vezetőknél példamutatónak kell lenni. A vezetőknek ösztönözni kell munkatársaikat az

őszinte, nyílt kritikára, a szabad vélemény nyilvánításra és erre jobbitást célzó választ kell adniok, illetve intézkedést kell tenniük.

7. A tisztségviselő a választott funkciójában a szervezettel kapcsolatosan tudomására jutó információkat köteles megőrizni. Kifejezetten egy bizonyos célra kapott információt jóváhagyás nélkül nem lehet más célra felhasználni. A tagok vagy más mozgásszerűtek ügyeinek intézése során ( pl. környezettanulmány, tanácsadás stb.) és a mozgalmi élet eseményei kapcsán szűkebb körben (pl. testületi ülések, tárgyalások stb.) nyert információval kapcsolatban az információ birtokába jutottak számára kötelező a titoktartás.
8. A mozgalmi ügyeket intéző, azokkal kapcsolatban döntéseket hozó személyek felelősek azért, hogy állásfoglalásuk megalapozott, megbízható információon, tényeken alapuljon.
9. Elvárt a bizonytalan eredetű, ellenőrizhetetlen munkahelyi, mozgalmi hírek terjedésének megakadályozása és jelzése.
- 10.b. A rendellenes ,az etikai elvekkel szemben álló jelenségek felszámolását elsősorban az elkövetőnél kell kezdeményezni, vagy ennek sikertelensége esetén a közvetlen felettést kell tájékoztatni, kérve a szabályzatoknak megfelelő és etikus helyzet megvalósítását, illetve helyreállítását. Szükség esetén az ügyet a vezetés következő magasabb szintjére kell vinni.
11. A tudatosan pletykát vagy valótlan híreket terjesztő dolgozó és tisztségviselő nem maradhat a MEOSZ kötelékében.
12. TAGEGYESÜLETI VEZETŐ ÁLTAL ELKÖVETETT ETIKAI VÉTSÉG VIZSGÁLATÁBA BE KELL VONNI A TAGEGYESÜLET FB ELNÖKÉT IS. ANNAK EREDMÉNYÉTŐL FÜGGETLENÜL MEG KELL ADNI AZ ADOTT TAGEGYESÜLET KÖZGYŰLÉSÉNEK AZ INTÉZKEDÉSI LEHETŐSÉGET. AMENNYIBEN A KÖZGYŰLÉS 30 NAPON BELÜL NEM TESZI MEG, AKKOR A SZÖVETSÉG ELNÖKSÉGE AZ ALAPSZABÁLYBAN MEGHATÁROZOTTAK SZERINT JÁRHAT EL.
13. A tisztségviselőnek minden ember jogait, céljait, értékeit, méltóságát és szándékait tiszteletben kell tartani.
14. A tisztségviselőnek tevékenységét a hozzá forduló fogyatékossgal élő emberek hátrányos megkülönböztetése nélkül kell végeznie.
15. A tisztségviselőnek kötelessége felhívni a vezetői figyelmét minden olyan tényre, körülményre, mely a mozgáskorlátozottsággal élő emberek érdekeinek sérelmét vonhatja maga után.
16. A tisztségviselőnek a hozzá forduló személy életkörülményeiből, állapotából adódó kiszolgáltatott helyzetével soha nem szabad visszaélni.
17. Tisztségének időtartama alatt minden esetben köteles betartani és betartatni gazdálkodási, pénzügyi tevékenység végzését meghatározó jogszabályokat, (2000. évi C. törvény a számvitelről), a szabályzatokat és a belső helyi utasításokat.

18. A tisztségviselő törekszik arra, hogy az általa végzett tevékenység minden fogyatékossgal élő ember számára elérhető legyen.
19. A tisztségviselő mozgalmi tevékenysége keretében végzett segítségéért a hozzá forduló személytől egyéb anyagi vagy más ellenszolgáltatást nem kérhet és nem is fogadhat el.
20. A tisztségviselő a segítő tevékenységét pártpolitikai célokra vagy vallási meggyőződés befolyásolása érdekében nem használhatja fel.
21. A tisztségviselőnek kötelessége az egyesület jó hírének, vagyonának, eredményeinek védelme. Ha az adott tagesyesület működésével, gazdálkodásával kapcsolatos szabálytalan gyakorlatra, hibára, negatív jelenségre, vagy esetlegesen bűncselekmény gyanújára utaló információ jut tudomására, köteles az adott tagesyesület vezető testületeit azonnal tájékoztatni. Ha a tájékoztatás után a vezető szerv nem tesz intézkedést a kiderült hiányosság megszüntetésére, vagy a szabálytalanságról a vezető szerv több tagja is tudomással bír, és azt elnézték, akkor köteles a MEOSZ elnökségét tájékoztatni a felmerülő problémáról.

#### **IV. Végrehajtás**

Az etikai követelmények érvényesítése céljából a MEOSZ létrehozta az állandó Etikai Bizottságot (ETB).

Az etikai kérdések vizsgálatát az szervezet legfőbb ellenőrző szerve, a Felügyelő Bizottság is elláthatja.

Kívánatos, hogy a felvetődő etikai és fegyelmi problémákat, a jelentkezéshez legközelebbi szinten rendezzék és csak akkor forduljanak magasabb szinthez, ha a helyi kísérlet sikertelennek bizonyul.

Az etikai szabályok megsértése esetén a tudomásra jutás után az ETB köteles a vizsgálatot a legrövidebb időn belül lefolytatni és annak eredményének ismeretében az adott tisztségviselővel, tagesyesülettel az Alapszabályban rögzített szankciók alkalmazását kezdeményezni.

A szövetségi tagság feltétele az Etikai Szabályzat elfogadása és alkalmazása a tagszervezet részéről. Ezért a felvételi kérelemhez mellékelni kell az erre vonatkozó nyilatkozatot, amelyet a vezetőség és az alkalmazotti kör minden tagjának alá kell írni. A tagszervezet elnöke felelős azért, hogy a személyi változásokat követően minden új munkatárs is megismerje és magáévá tegye az erkölcsi szabályokat.

A meglévő tagszervezetek nyilatkozatának beszerzési határideje 2019. december 31-e.

Az Etikai Szabályzatot aláíró tagesyesületeknek biztosítaniuk kell, hogy tagjaik megfelelhessenek az etikai elvárásoknak és a szakmai kötelezettségeknek.

Az Etikai Szabályzatot legalább 5 évente felül kell vizsgálni. Legközelebbi felülvizsgálat ideje 2024. évben.

A Szövetség Etikai Szabályzatát a Szövetség elnöksége 2019. június 13-án tartott ülésén 2/2019.06.13. sz. elnökségi határozatával fogadta el.

Budapest. 2019. június 15.



Kovács Ágnes  
elnök

